

EBA/GL/2016/08

24/11/2016

GairĒs

dĒl netiesioginĒs paramos pakeitimo vertybiniais popieriais sandoriams

1. Atitiktis gairėms ir informavimo pareiga

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės pirmiausia yra skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos iki 24/01/2017 privalo EBI pranešti, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateiks jokie pranešimo, EBI laikys, kad jos gairių nesilaiko. Pranešimus reikėtų siųsti adresu compliance@eba.europa.eu užpildžius EBI interneto svetainėje pateiktą formą ir įrašius nuorodą „EBA/GL/2016/08“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turinys įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal 16 straipsnio 3 dalį.

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse nurodoma, kada laikoma, kad sandorį sudaro nesusijusios šalys, ir kokiais atvejais sandoris nėra toks, kad juo būtų teikiama parama pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnį². Gairėse taip pat išsamiau paaiškinami Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio 1 dalyje nustatyti pranešimo ir dokumentų reikalavimai.

Taikymo sritis

6. Šios gairės taikomos paramai, kurią įstaigos rėmėjos arba įstaigos iniciatorės pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnį ir jame nustatytas sąlygas teikia pakeitimui vertybiniais popieriais ir kuri nėra susijusi su šių įstaigų sutartiniais įsipareigojimais, kaip išsamiau paaiškinta 10 dalyje. Gairės nedarą poveikio atliekamam reikšmingos rizikos perdavimo vertinimui per pakeitimo vertybiniais popieriais trukmę.

Adresatai

7. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir finansų įstaigoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje.

Sąvokų apibrėžtys

8. Jei nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 vartojami ir apibrėžti terminai šiose gairėse turi tokią pat reikšmę.

3. Įgyvendinimas

Taikymo data

9. Šios gairės taikomos nuo 2017 m. kovo 1 d.

² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl pradžios reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012.

4. Netiesioginė parama

Galiojantys sutartiniai įsipareigojimai

10. Kiekvienas sandoris (siekiant išvengti abejonių, ši sąvoka, be kita ko, apima visus pakeitimo vertybiniais popieriais dokumentacijos pakeitimus ir atkarpų, pelno ar kitų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų savybių pakeitimus), kurį sudarė i) įstaiga rėmėja arba ii) įstaiga iniciatorė, arba, iii) atsižvelgiant į 25 dalies nuostatas, subjektas, kurį su įstaiga iniciatore saisto pakeitimas vertybiniais popieriais arba jame turimos pozicijos užbaigus tokį pakeitimą vertybiniais popieriais, ir kuriam pagal pakeitimo vertybiniais popieriais dokumentacijos sąlygas, galiojančias iki tokio sandorio sudarymo, įstaigai iniciatorei arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, įstaigai rėmėjai arba su įstaiga iniciatore susijusiam subjektui:

(a) nenustatomas joks sutartinis įsipareigojimas sudaryti tokį sandorį arba

(b) nenustatomas joks sutartinis įsipareigojimas sudaryti tokį sandorį konkrečiomis sąlygomis,

turėtų būti laikomas sudarytu nepaisant galiojančių sutartinių įsipareigojimų, apie jo detales turėtų būti pranešama pagal 26 dalį, ir, pagal 11 dalį reikėtų įvertinti, ar sandoris yra toks, kad juo teikiama parama, ar ne. Sandoriai, kuriuos pagal pakeitimo vertybiniais popieriais dokumentacijos sąlygas, galiojančias iki tokių sandorių sudarymo, atitinkama įstaiga turi pareigą sudaryti konkrečiomis tokių sandorių sąlygomis, reiškia teikiamą paramą ir jiems netaikomas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnyje nustatytas draudimas.

Sandoriai, kurių struktūra nėra tokia, kad jais būtų teikiama parama

11. Taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnį, sandoris turėtų būti laikomas tokiu, kuriuo teikiama parama kuriuo nors iš 12 ir 13 dalyse nurodytų atvejų, atsižvelgiant į 19 dalies nuostatas.

12. Atsižvelgiant į 25 dalį, tais atvejais, kai sandorį vykdo įstaiga rėmėja, turėtų būti laikoma, kad sandoriu parama neteikiama, jeigu jis atitinka kurią nors iš toliau nurodytų sąlygų:

(a) sandorį vykdo nesusijusios sandorio šalys, kaip nurodyta 15 dalyje, arba

(b) sandoris vykdomas sąlygomis, kurios yra įstaigai rėmėjai palankesnės nei įprastos rinkos sąlygos.

13. Tais atvejais, kai sandorį vykdo įstaiga iniciatorė, kuri perleido reikšmingą kredito riziką, susijusią su pagrindinėmis pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 243 arba 244 straipsnį, turėtų būti laikoma, kad sandoriu parama neteikiama, jeigu jis atitinka toliau nurodytas sąlygas:

(a) sandorį vykdo:

- i. nesusijusios sandorio šalys, kaip aprašyta 15 dalyje, arba
- ii. sandoris vykdomas įstaigai iniciatorei palankesnėmis sąlygomis, o ne tarp nesusijusių sandorio šalių, ir

(b) i) pakeitimas vertybiniais popieriais toliau atitinka reikšmingos rizikos perleidimo sąlygas, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 243 straipsnyje, arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, 244 straipsnyje, pagal šias gaires ir EBA/GL/2014/05 gaires dėl reikšmingos rizikos perleidimo, arba, ii) jeigu tokios sąlygos nebetenkinamos, sandoris nebuvo sudarytas siekiant sumažinti potencialius arba faktinius investuotojų nuostolius.

14. Jeigu reikšmingos rizikos perleidimo sąlygos nebetenkinamos, įstaiga iniciatorė turėtų turėti tiek nuosavų lėšų, kiek reikėtų visoms pakeistoms vertybiniais popieriais pozicijoms padengti, jeigu jos nebūtų pakeistos vertybiniais popieriais.

Nesusijusių šalių sandoriui taikomos sąlygos

15. Taikant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnį, turėtų būti laikoma, kad sandorį vykdė nesusijusios šalys tais atvejais, kai sandorio sąlygos yra tokios, kurios būtų numatytos įprastame komerciniame sandoryje, jeigu:

(a) šalių nesaistė jokie tarpusavio santykiai (įskaitant, bet neapsiribojant kuria nors specialia prievole arba įsipareigojimu ir bet kokia galimybe kontroliuoti viena kitą arba daryti viena kitai įtaką) ir

(b) kiekviena šalis:

- i. veikė nepriklausomai;
- ii. sandorį sudarė savo valia;
- iii. veikė atsižvelgdama į savo interesus ir
- iv. nesudarė sandorio remdamasi šalutinėmis aplinkybėmis, kurios nėra tiesiogiai susijusios su sudaromu sandoriu (tokios šalutinės aplinkybės, be kita ko, apima su reputacija susijusią riziką, kuri gali kilti įstaigai iniciatorei arba įstaigai rėmėjai, jeigu jos nesudarytų sandorio).

16. Atliekant 15 dalyje nurodytą vertinimą, reikėtų tinkamai atsižvelgti į kiekvienai šaliai sandorio sudarymo metu prieinamą informaciją, o ne į informaciją, kuri tampa žinoma sudarius sandorį.

Reikšmingos rizikos perleidimas

17. Vertinant sandorį pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnį, kiekvieną kartą nustatant, ar vis dar tenkinamos reikšmingos rizikos perleidimo sąlygos, kaip nustatyta šio reglamento 243 straipsnyje arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, 244 straipsnyje, reikėtų paaisyti šių gairių ir gairių EBA/GL/2014/05 dėl reikšmingos rizikos perleidimo nuostatų.
18. Turėtų būti laikoma, kad sandoriu pažeidžiamos reikšmingos rizikos perleidimo sąlygų, jeigu dėl sandorio sudarymo įstaigos iš pradžių iniciatorės pasiektas pagal riziką įvertintų pozicijų sumų sumažinimas nebėra pagrįstas atitinkamu kredito rizikos perleidimu trečiosioms šalims. Reikėtų atsižvelgti į šiuos veiksnius:
 - (a) įstaigos iniciatorės kredito riziką po sandorio sudarymo ir
 - (b) kokį poveikį sandoris daro įstaigos iniciatorės kapitalui arba likvidumo pozicijai.

Svarbūs atliekamo vertinimo veiksniai

19. Vertinant, ar sandoriu neteikiama parama, kaip nustatyta 11 dalyje, reikėtų atsižvelgti į visas susijusias aplinkybes, įskaitant toliau nurodytus kriterijus.
20. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio 1 dalies a punkte aptartas veiksnys (atpirkimo kaina) taip pat turėtų būti taikomas sandoriams, išskyrus atpirkimą, be to, tokiais atvejais reikėtų atsižvelgti į įstaigos iniciatorės arba įstaigos rėmėjos mokėtinas arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, gautinas sumas. Reikėtų atsižvelgti į visų sandorių rinkos vertės matus, įskaitant aktyviose rinkose kotiruotas panašių sandorių kainas, kurios gali būti prieinamos įstaigai vertinimo dieną. Jeigu tokių matų neįmanoma nustatyti, reikėtų atsižvelgti į kitus su turtu susijusius duomenis, išskyrus kotiruotas kainas, kurie yra tiesiogiai ar netiesiogiai stebimi; ir, jeigu tokių duomenų neįmanoma nustatyti, tuomet reikėtų atsižvelgti į nestebimus su turtu susijusius duomenis. Jeigu naudojami nestebimi duomenys, įstaiga iniciatorė arba įstaiga rėmėja savo kompetentingai institucijai turėtų pateikti įrodymus, kaip buvo įvertintos gautinos arba mokėtinos sumos, ir kokie duomenys buvo naudojami. Įstaiga iniciatorė arba įstaiga rėmėja taip pat turėtų įrodyti, kad šis vertinimas atitinka jos kredito patikrinimo ir patvirtinimo procesą. Turėtų būti laikoma, kad sandoris nebuvo sudarytas tarp nesusijusių šalių, jeigu įstaigos iniciatorės arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, įstaigos rėmėjos gautinos sumos yra žymiai mažesnės už atitinkamą rinkos vertę arba įstaigos iniciatorės arba įstaigos rėmėjos mokėtinos sumos yra žymiai didesnės už rinkos vertę.
21. Į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio 1 dalies b punkte aptartą veiksnį (įstaigos kapitalo ir likvidumo pozicija prieš ir po atpirkimo) reikėtų atsižvelgti, nes jis taip pat yra svarbus vertinant sandorius, išskyrus atpirkimą. Turėtų būti laikoma, kad reikšmingos rizikos perleidimo sąlygos nebetenkinamos, jeigu dėl sandorio sudarymo iš pradžių įstaigos iniciatorės pasiektas pagal riziką įvertintų pozicijų sumų sumažinimas nebėra pagrįstas atitinkamu kredito rizikos perleidimu trečiosioms šalims; šios nuostatos reikėtų laikytis, jeigu

įstaigos iniciatorės kapitalo arba likvidumo pozicija dėl sandorio yra tiesiogiai ar netiesiogiai reikšmingai ir neigiamai paveikiama. Atliekant tokį vertinimą, be kita ko, taip pat reikėtų atsižvelgti į sandorio dalyvių padarytus apskaitos įrašus, susijusius su sandoriu, ir jų likvidumo pozicijos pokyčius.

22. Dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio 1 dalies c punkte aptarto veiksnio (pakeistų vertybiniais popieriais pozicijų padėtis) pažymėtina, kad jeigu pagrindinių pozicijų, dėl kurių sudaromas sandoris, rezultatai, palyginti su kitomis vertybiniais popieriais pakeistomis pozicijomis, nėra pakankami arba pranešta, kad tokios pagrindinės pozicijos yra neveiksnios, reikėtų daryti prielaidą, kad tai nėra tarp nesusijusių šalių sudarytas sandoris, jeigu tokių pozicijų rezultatų nepakankamumas arba numatomas būsimas pakankamumas, kuris atsirado dėl tokį nepakankamumą lėmusių aplinkybių, tinkamai neatsispindi pirkimo arba atpirkimo kainoje.
23. Dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio 1 dalies d punkte aptarto veiksnio (pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų padėtis) pažymėtina, kad jeigu pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, dėl kurių sudaromas sandoris, rezultatai, palyginti su kitomis pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis, nėra pakankami arba pranešta, kad tokios pagrindinės pozicijos yra neveiksnios, reikėtų išsiaiškinti, i) ar atitinkami pakeitimo vertybiniais popieriais investuotojai padengė visas išlaidas, susijusias su priemonėmis, kurių buvo imtasi siekiant pagerinti šių pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų rezultatus, ir ii) ar sandorį sudariusiai įstaigai dėl tokio sandorio daromas tiesioginis ar netiesioginis neigiamas poveikis.
24. Dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio 1 dalies e punkte aptarto veiksnio (paramos poveikis su investuotojais susijusiems tikėtiniems iniciatoriaus nuostoliams) pažymėtina, kad reikėtų išsiaiškinti, ar tikėtini pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos nuostoliai, be kita ko, atsižvelgiant į pozicijos rinkos kainos pokyčius, susiję su pagal riziką įvertintos pozicijos suma ir pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų reitingu, reikšmingai/žymiai padidėjo ar sumažėjo.

Pranešimas ir dokumentai

25. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas apie kiekvieną sandorį, nesvarbu, ar juo teikiama parama pakeitimui vertybiniais popieriais, pranešti kompetentingai institucijai turėtų būti taikomas kiekvienam įstaigos iniciatorės arba įstaigos rėmėjos sudarytam sandoriui arba sandoriui, kuris atitinka toliau išvardytas sąlygas:
- (a) sandorį sudaro subjektas, išskyrus įstaigą iniciatorę, i) kuris yra įstaigos iniciatorės patronuojančioji įmonė, įstaigos iniciatorės patronuojamoji įmonė arba įstaigos iniciatorės patronuojančiosios įmonės patronuojamoji įmonė, arba ii) kuriam arba su kuriuo įstaiga iniciatorė arba kitas i punkte nurodytas subjektas tiesiogiai ar netiesiogiai teikė bet kokį finansavimą, paramą arba davė nurodymus, arba sudarė bet kokį susitarimą dėl tokio sandorio sudarymo, ir
- (b) sandoriui būtų taikomos šios gairės, jeigu jį sudarytų įstaiga iniciatorė.

Tais atvejais, kai tenkinamos šios 25 dalies a ir b punktuose nustatytos sąlygos, sandoris turėtų būti vertinamas taip, tarsi jį būtų sudariusi įstaiga iniciatorė.

26. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 248 straipsnio reikalavimus (ir kaip išsamiau paaiškinta 25 dalyje) pranešdama apie sandorį įstaiga iniciatorė arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, įstaiga rėmėja turėtų:
- (a) pateikti tinkamus šiose gairėse nustatytų sąlygų vykdymo įrodymus, jeigu ji teigia, kad sandoriu neteikiama netiesioginė parama, ir
 - (b) jeigu sandorį sudaro vienas iš 25 dalies a punkto i arba ii papunktyje nurodytų subjektų, įstaiga iniciatorė taip pat turėtų pateikti dokumentus, kuriais patvirtinami įstaigos iniciatorės ir atitinkamo subjekto ryšiai arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, finansavimas, parama ar nurodymai, kuriuos įstaiga iniciatorė davė tam subjektui arba susitarimai, kuriuos įstaiga iniciatorė sudarė su tuo subjektu siekdama sudaryti atitinkamą sandorį.